

UCHWAŁA SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

z dnia 24 maja 1989 r.

w sprawie racjonalizacji użytkowania energii i paliw w gospodarce narodowej.

Aktualny stan gospodarki energetycznej oraz zaopatrzenia w paliwa i energię stwarza poważne zagrożenie nie tylko dla dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, ale także dla bieżącego funkcjonowania gospodarki narodowej. Gospodarkę polską cechuje szczególnie wysoka energochłonność, a jednocześnie niskie jednostkowe zużycie energii na mieszkańca.

Potrzeby energetyczne gospodarki narodowej i społeczeństwa powinny być zaspokojone poprzez racjonalne powiększanie dostaw paliwowych, właściwy rozwój gospodarki energetycznej oraz oszczędne użytkowanie energii i paliw we wszystkich działach produkcji i usług.

Utrzymanie wydobycia węgla kamiennego na dotychczasowym poziomie — ze względu na rosnące koszty wydobycia oraz konieczność poprawy warunków (skrócenia czasu) pracy górników, jak i ze względu na ochronę środowiska — nie powinno być brane pod uwagę. Istnieje natomiast możliwość utrzymania, a nawet zwiększenia wydobycia węgla brunatnego, co nie będzie jednak mogło zrekompensować ubytku wydobycia węgla kamiennego. Dlatego też nieodzowne jest coraz szersze pozyskiwanie znacznie korzystniejszych surowców energetycznych — paliw węglowodorowych.

Rozwój energetyki jądrowej w kraju jest znacznie opóźniony, w związku z czym jej znaczący udział w ogólnym bilansie energetycznym może nastąpić dopiero po 2000 r. Pozyskiwanie innych źródeł energii, jak np. bierne i czynne wykorzystywanie energii słońca, wiatru, śpiętrzeń małych cieków wodnych, wód termalnych, biogazu, może pokryć zapotrzebowanie kraju tylko w bardzo niewielkim procencie.

W świetle dotychczasowych światowych doświadczeń najekonomicznym sposobem „pozyskania” paliw i energii dla potrzeb rozwoju kraju jest ich racjonalne stosowanie, dlatego racjonalne użytkowanie paliw i energii powinno być uznane za problem podstawowy, a nieodzowne działania techniczne i ekonomiczne z tym związane za szczególnie ważne.

Oszczędzanie i racjonalne użytkowanie energii powinno być powszechne w całej gospodarce i w życiu każdego obywatela. Należy w ramach restrukturyzacji gospodarki narodowej rezygnować z energochłonnych działów przemysłu oraz ograniczać stosowanie energochłonnych technologii produkcji. Niewystarczające są, jak wykazuje dotychczasowa praktyka, bezinwestycyjne działania organizacyjne, a wykorzystanie rezerw prostych, choć niezbędne, ma ograniczone skutki.

Sejm negatywnie ocenia politykę Rządu w zakresie racjonalizacji użytkowania energii i paliw. Podstawowe zadania w zakresie racjonalizacji użytkowania paliw i energii na lata 1986—1990, ujęte w „Programie działań na rzecz podniesienia efektywności wykorzystania zasobów materiałowych i paliwowo-energetycznych na lata 1986—1990”, gdzie założono między innymi obniżenie

energochłonności dochodu narodowego wytworzonego do 1990 r. w porównaniu z rokiem 1985 o 9—11%, zostały wykonane w minimalnym zakresie i zmniejszenie zużycia paliw jest prawie niewidoczne. Nie jest realizowana uchwała Sejmu z dnia 21 marca 1985 r. w sprawie kierunków działań zmierzających do zapewnienia gospodarce narodowej dostaw paliw i energii do roku 2000 na poziomie pokrywającym powiększone zapotrzebowanie.

Ze względu na olbrzymie opóźnienie w podwyższaniu efektywności użytkowania energii i paliw należy uznać koordynację i zdyscyplinowanie działań w kierunku proefektywnościowego rozwoju gospodarki energetycznej kraju za szczególnie ważne zadanie Rządu.

Możliwości racjonalizacji użytkowania paliw i energii, a tym samym zmniejszenia energochłonności w gospodarce narodowej, są ściśle uzależnione od rozwoju i unowocześniania techniki i technologii produkcji oraz od stworzenia odpowiedniej bazy materiałów termoizolacyjnych i urządzeń. Istnieje znaczna zależność poprawy gospodarki energią od poziomu technicznego gospodarki, wielkości produkcji i efektywności ekonomicznej zużycia paliw i energii. Dlatego konieczne są odpowiednie środki inwestycyjne na przedsięwzięcia prowadzące do optymalnego wykorzystania surowców energetycznych, powodujące zmianę struktury użytkowania paliw pierwotnych, przynoszące efektywne i ekonomicznie uzasadnione oszczędności energii.

Za podstawowe zadania w zakresie gospodarki paliwowo-energetycznej należy uznać:

- zoptymalizowanie globalnego wydobycia surowców energetycznych i jego struktury oraz zmniejszenie tempa wzrostu zapotrzebowania energii, bez ujemnego wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy kraju,
- wyraźne zmniejszenie w stosunku do stanu obecnego jednostkowego zużycia energii w przemyśle, komunikacji, rolnictwie, jak również u odbiorców bytowo-komunalnych i innych.

W celu zmiany dotychczasowych niekorzystnych tendencji w użytkowaniu paliw i energii niezbędne jest stworzenie warunków ekonomicznych, technicznych i organizacyjnych dla podjęcia następujących działań:

1. Przyspieszenie zmian struktury gospodarki w kierunku zmniejszenia jej energochłonności i materiałochłonności.
2. Zapewnienie wykorzystania zdolności produkcyjnych istniejącego przemysłu i poprawy rytmiki produkcji. Zwiększenie produkcji przemysłowej i uniknięcie strat energii spowodowanych niepełnym wykorzystaniem urządzeń produkcyjnych i obiektów przemysłowych w dużym stopniu obniży jednostkową energochłonność dochodu narodowego.
3. Przeprowadzenie radykalnej i szybkiej zmiany cen paliw i energii oraz ustalenie takiej struktury cen,

- która preferowałaby zalecane kierunki zużycia paliw i energii. W poziomie cen i ich strukturze należy uwzględnić możliwości i kierunki zmiany bilansu paliwowo-energetycznego kraju.
4. Przeanalizowanie warunków i możliwości przeznaczenia w latach 1989—2000 nakładów na cele racjonalizacji użytkowania paliw i energii ze środków przedsiębiorstw, ludności i budżetu państwa w wysokości co najmniej 3,0—3,5 biliona zł na poziomie cen 1988 r. Powinien zostać opracowany system skutecznych bodźców ekonomicznych, takich jak: ulgi podatkowe, preferencyjne kredyty, dotacje z budżetu na uruchomienie produkcji nowych, energooszczędnych materiałów oraz zakup niezbędnych urządzeń z importu.
 5. Opracowanie kompleksowego programu poprawy efektywności użytkowania paliw i energii do 2000 r. i kierunkowo do 2020 r. oraz opracowanie zasad i form kontroli przez Rząd działalności użytkowników paliw i energii. W założeniach takiego programu powinny być uwzględnione uregulowania w za-

kresie: tworzenia bazy materiałowej i urządzeń dla racjonalizacji, zmiany struktury produkcji na mniej energochłonną, sterowania warunkami ekonomicznymi realizacji przez użytkowników przedsięwzięć racjonalizacji użytkowania paliw i energii.

W celu uzyskania właściwej skuteczności i efektywności działań na rzecz racjonalizacji użytkowania energii i paliw w gospodarce narodowej Rząd powinien szczególnie wzmocnić swoją koordynacyjną rolę w zakresie kreowania i realizowania polityki energetycznej państwa oraz preferowania kierunków racjonalizacji paliw i energii.

Nieodzowne także jest, aby poczynania w tej niezwykle ważnej dla gospodarki i społeczeństwa dziedzinie wynikały z właściwych rozwiązań ekonomicznych i prawnych.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej będzie każdego roku oceniał realizację zadań objętych programem racjonalizacji użytkowania energii i paliw w gospodarce narodowej.

Marszałek Sejmu: *R. Malinowski*